

KID 5/6-1999

TRO TIL TIDEN

At høre ordentligt efter

1. søndag efter Trinitatis,
Lukas 16, 19-31

AF KAI KJÆR-HANSEN
theol.dr.

Beretningens navn har vi vænnet os til. »Lignelsen om den rige mand og Lazarus« kalder vi den. Lad os bare fortsætte med det. I sit liv var Lazarus fattig, fik ikke mad fra den riges bord, og hundene slikkede hans sår. Efter sin død befinder han sig i »Abrahams skød«, hos jødernes stamfader. Det er salighed. Omvendt befinder den rige mand sig efter sin død i pinestedet. Det er det modsatte af salighed. Mellem de to steder bygges ikke broer. Der er en afgrundsdyb kløft.

Man skal ikke vente at finde alt sagt om alle mulige ting i enhver af Jesu lignelser.

Man skal heller ikke ud fra en lignelse og dens billedtale lave alt for bombastiske dogmatiske læresætninger. Men lignelsen går totalt i stykker, hvis det ikke fastholdes, at der er en dobbelt udgang på livet - om vi kan li' at høre det eller ej.

Lazarus er en nødvendig kontrastfigur. Som sådan er han vigtig, men det er ikke ham og hans skæbne, der er i centrum. Havde man kaldt lignelsen »Dommen over de rige der ikke vil høre«, var man kommet lidt nærmere på lignelsens pointe.

Man kommer til at gøre Jesu forkyndelse meget banal, hvis man mener, at lignelsens hovedpointe er, at fattige mennesker på denne jord automatisk bliver »rige« i den kommende verden, og at rige mennesker på denne jord automatisk bliver »fattige« i den kommende verden. Lignelsen svarer ikke på spørgsmålet, *hvordan* man bliver frelst. Derimod bevares lignelsens radikalitet - og udfordrer os rige mennesker - når man ser den som et domsord

mod rige, der forsømmer at høre ordet fra Gud, mens de lever.

Det var netop det, lignelsens rige mand havde forsømt. Som jøde burde han have hørt, at Gud er én, og at man skal elske Gud af hele sit hjerte og af hele sin sjæl og af hele sin styrke. At elske Gud helt - og ikke delt - betyder, at man også elsker ham med sin mammon. Elsker sin næste som sig selv.

Dette havde den rige ikke gjort. Han havde elsket sig selv. Han havde forsømt sin næste. Han havde været forblindet af sin egen velstand. Af sin egen lykke. Det blev hans ulykke.

Det ligger helt uden for lignelsens intention at dvæle ved, at den rige viser medmenneskelighed, idet han med tanke på sine fem brødre søger at hindre, at de ender i samme pinestod som han. Pointen er klar nok. Brødrene har i deres liv, hvad deres rige bror også havde i sit liv, nemlig Moses og profeterne. Hører de dem, har de mulighed for at vende om, for Moses og profeterne har talt

klart om kærlighed til Gud og kærlighed til næsten. »Hvis de ikke hører Moses og profeterne, vil de heller ikke lade sig overbevise, selv om en står op fra de døde.« Den riges ønske om et specielt tegn afvises. Kræver man mere end ordet, har man allerede afgjort sig imod ordet.

Den rige mand og hans fem brødre bærer det fulde ansvar for, hvordan de vil forholde sig til det, Gud har sagt gennem Moses og profeterne. I deres budskab siges det klart, at man generøst skal dele ud af sin rigdom, ikke overhøre den nødlidendes skrig og ikke møde et råb om hjælp med isnende tavshed. Sådanne forhold laver Jesus ikke om på. Og man skal ikke vente på, at en opstår fra de døde og fortæller, hvad man skal gøre, før man kan begynde på at vise barmhjertighed og dele gavmildt ud af sin rigdom. Man skal høre, hvad der er sagt, og gøre derefter. Hører man ikke - og gør man ikke derefter - rammes man af Guds dom.

Der er visse tekster i Det Nye Testamente, som man - hvis man er ærlig - godt kunne have været foruden og ikke kan li'. Lignelsen om »Dommen over de rige der ikke vil høre« er en af dem. Vi maltrakterer den, hvis vi i fromhedens navn bruger den til at give udspekulerede svar på, hvordan forholdene er i en »mellemlig tilstand« efter døden. Vi bruger den rigtigt, hvis vi hører, hvad Gud kræver af os rige. Og gør derefter.

Vi skal til andre tekster for at finde ud af, *hvordan* vi kommer ind i Guds rige - og bliver frelst. For os - som lutherske og danske kristne, der har forstand på, hvad nåde er - er lignelsen over de rige, der ikke vil høre, en udfordring. En gang imellem taler Jesus unådigt om, hvad Gud kræver. Lukas, som gengiver lignelsen, mener åbenbart, at eftertiden også har brug for det.

Selv omkring en Grundlovsdag anno 1999.